

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XI.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto, dne 2. junija 1928.

Telefon št. 2552.

STEV. 65.

Danes se otvori VIII. Ljubljanski velesejem.

VELESEJEM — MANIFESTACIJA SLOVENSKE DELAVNOSTI. — ORGANIZACIJA LETOŠNJE PRIREDITVE.

Danes otvori Ljubljanski velesejem že osmič svoja vrata, da nam v lepi, pestri reviji pokaže uspehe našega gospodarskega dela in naših borb, ki so nas še vedno navdale z zdravim optimizmom in najlepšimi perspektivami, ter nas utrdile v zaupanju do boljše gospodarske bodočnosti. Zopet bo to eden onih veselih dni, ki so tako redki v gospodarskem življenju in kojih se mora veseliti vsak, kdor ljubi slovensko zemljo, kdor spoštuje in ceni delo domačih rok in pozna križev pot našega gospodarskega delavca. Brez vsakega hrupa se je že davi ob zori dvignila na našem sejmišču slovenska trobojnica, ki s ponosom naznanja začetek te lepe manifestacije, pravega praznika slovenskega gospodarskega dela.

Po živahnem vrvenju, ki je vladalo te dni na sejmišču, po pripravah razstavljalcev in razporedih uprave velesejma ni dvoma, da bo tudi uspeh letošnje prireditve v vsakem oziru zadovoljiv in da bo prireditve v celoti dokaz, da smo tudi v preteklem letu napravili dokajšen korak naprej k sanaciji in izboljšanju gospodarskega položaja.

Organizacija prireditve je po dosedanjih izkušnjah in s spretnostjo sejmskega uradniškega aparata izpeljana v vseh podrobnostih najboljša. Mednarodni sejem v ožjem smislu besede je razdeljen na sledeče skupine: 1. Strojna industrija. 2. Izdelki iz železa, jekla, puškarstvo, municija. 3. Ostali kovinski izdelki. 4. Poljedelski stroji, poljedelsko orodje. 5. Avtomobili, dvokolesa, pneumatika, vozovi. 6. Elektrotehnika in razsvetljava. 7. Kozmetika, farmacevtski in kirurški izdelki. 8. Papirna industrija, grafika, kartonaža in pisarniške potrebščine. 9. Pohištvo in stanovanjska oprema. 10. Ostala lesna industrija. 11. Usnje in konfekcija usnja. 12. Tekstilna industrija, tekstilna konfekcija, kožuhovina, perilo, cerkveni paramenti. 13. Klobuki, slamniki, košarstvo, vezene, čipke. 14. Lončena roba, majolika, fayence, steklo. 15. Galanterija, bižuterija, draguljarstvo, fina mehanika, optika, graverji, pasarji. 16. Kemična industrija. 17. Industrija živil. 18. Poljedelstvo. 19. Stavbarstvo. 20. Godala. 21. Razno orodje.

Posebno skupino tvori razstava pohištva in posebno zopet strojni oddelek. Higijenska razstava, ka-

tera se prireja že četrtič, bo nudila dokaj zanimivosti. Trikrat je že imela ta razstava velik uspeh, a za letošnji velesejem se je še preuredila in izpopolnila, tako da obeta še več kot druga leta.

Zelo zanimiva bo tudi razstava avtomobilov. To prireja USAT (Udruženje slovenskih avtomobilskih trgovcev v Ljubljani). Odrejeni termin velesejma je letos za to stroko prvič ugoden, medtem ko so se prejšnji velesejmi vršili vedno v jeseni, ko je avtomobilski sezija že minila.

Optimizem, ki nas navdaja ob pogledu te lepe naše revije opravičuje zlasti dejstvo, da se je letošnje prireditve udeležilo veliko število inozemskih razstavljalcev, ki so s tem najlepše priznali, da našim razmeram zapujajo, ki so prepričani o gospodarski bodočnosti naše države, ker stremijo za poglobitvijo kupčijskih stikov z nami. Zlasti nas mora razveseliti lepa udeležba Francije, ki je poslala na velesejem nad 35 močnih tvrdk, ki so se razvrstile v posebnem paviljonu.

Veliko zanimanja bo vzbudila na letošnjem velesejmu brezdvomno tudi razstava mizarskih del. Pohvalno bodi omenjeno, da so se odločili kompaktno razstaviti svoje izdelke mizarski mojstri iz Št. Vida pri Ljubljani in iz okolice. Poleg njih razstavlja tudi še več drugih pohištvenih tvrdk samostojno. Izdelki naših mojstrov so priznani po svoji kakovosti in solidnosti ter po skrajno zmernih cenah. Razstavljene so kuhinjske, spalne, jedilne oprave, pisarniške oprave in dr. od najpriprostejše do najfinejše in najbogatejše izdelave. Isti mojstri nameravajo z nekaterimi ljubljanskimi mizarji aranžirati na prostorih ljubljanskega velesejma stalno razstavo za mizarske izdelke.

Kakor je mizarska stroka razstavila na letošnjem velesejmu svoje najboljše proizvode, tako najdemo tu seveda tudi mojstrska dela iz vseh strok naše industrijske in obrtne delavnosti, tako, da nudi sejmska prireditve v celoti pravo, zaokroženo sliko našega gospodarskega položaja. Ta lepa slika mora služiti v resničen ponos prirediteljem sejma, v priznanje vsem razstavljalcem in v bodrilo vsem, ki se trudijo in stremijo po zdravem gospodarskem razvoju in napredku svoje domovine!

Kdo je dolžan nabaviti davčne knjižice za uslužbensi davek.

Med delodajalci na eni in delojemalci na drugi strani ni polne jasnosti, kdo je dolžan nabaviti davčne knjižice, v katere mora delodajalec vpisovati izplačilo na mezdi in druge podatke, potrebne za uslužbensi davek. Predvsem ni jasno, ali je to dolžan uslužbenec ali gospodar glede onih uslužbencev, ki so bili dne 1. aprila 1928, ko je stopil zakon o uslužbenskem davku v veljavo, že pri njih uslužbeni.

Zakon določa v členu 98., da mora vsakdo, ki ima uslužbenskem davku zavezane dohodke, nabaviti pred za-

četkom koledarskega leta, vsekakor pa pred vstopom v službo, davčno knjižico, v katero vpiše občinsko oblastvo njegovo ime kakor tudi imena in leta starosti otrok. Nabava knjižice je torej izrecna dolžnost uslužbenca. Ker se pa ponekod uslužbenec izgovarjajo, da nimajo na razpolago podatkov, na podlagi katerih bi jim občina potrdila navedbe glede otrok, odlašajo nabavo knjižice. Dasi je nabava izrecna dolžnost uslužbenca, vendar pa zakon ne nalaga uslužbencu nikake kazni, ako te dolžnosti ne izpolni. Obstoja edino predpis, da se pri preračunanju davka uslužbencem, ki ne izkažejo z uradno potrjeno davčno knjižico starosti svojih otrok, ne smejo upoštevati odbitki, ki znašajo pri dohodkih do 4000 Din na

mesec za vsakega otroka izpod 18 let 100 Din, odnosno pri tedenski mezdi do 960 Din za vsakega takega otroka 25 Din in pri dnevni mezdi do 160 dinarjev za vsakega otroka 4 Din. Zakonodajalec je bil vsekakor mnenja, da je ta sankcija zadostna, da bo prisilila uslužbenca, ki reflektirajo na odbitke, da si nabavijo potrjene davčne knjižice.

Glavno skrb za davčne knjižice je zakonodajalec indirektno naložil gospodarjem. Zakon jim nalaga, da vpisujejo v davčne knjižice vsa izplačila in vse koristi v denarni vrednosti ob vsakem izplačilnem roku kakor tudi odtegljaj davka ter potrdijo njegovo točnost s svojeročnim podpisom. Ako teh vpisov sploh ne izvrše ali jih ne izvršijo v dejanskem znesku, zapadejo kazni od 20 do 500 dinarjev, poleg jamstva za davek.

Gospodarji, katerim uslužbenec ni predložil davčnih knjižic, naj davčne knjižice sami nabavijo pri občini in sicer brez podatkov o starosti otrok in jim ne glede na število otrok pobirajo davek v isti izmeri kakor uslužbencem brez otrok, da se tako ognejo kazni, katera bi jih zadelo, ako bi izplačil ne vpisovali v knjižice, odnosno ako bi brez občinskega potrdila priznali pri preračunanju davka za otroke izpod 18 let kakor odbitke.

Opustitev prodaje alkoholnih pijač.

Radi razveljavljenja točilne pravice mnogim trgovskim točilcem bodo mnogoštevilni obrati primorani koncem tekočega meseca opustiti točenje pijač. Razne organizacije so sicer vse potrebno ukrenile, da se razveljavljene pravice pavšalno odloži vsem točilcem, vendar pa še ni gotovo, ali bodo imela njihova prizadevanja kaj uspeha. Ako se razveljavljenje ne odloži še tekom tekočega meseca, se morajo oni, ki bodo točenje opustili, obvarovati vsaj plačila točilne takse za drugo polletje tekočega leta. V ta namen morajo najkasneje do 30. junija t. l. odpovedati se finančni pravici za točenje pijač pismenim potom. Odpoved se mora vložiti pri finančnem okrajnem ravnateljstvu v Ljubljani, lahko se pa vloži tudi pri sreski upravi ali pa pri oddelku finančne kontrole. Odpoved je treba kolkovati s kolkom za 5 Din. Pri davčnih uradih vložene odpovedi so neveljavne. Kdor bi se finančni točilni pravici do 30. junija t. l. ne odpovedal, bi kljub razveljavljenju obrtne pravice moral plačati točilno takso tudi za drugo polletje 1928.

MAKSIMIRANJE POSOJIL PRI DRŽAVNI HIPOTEKARNI BANKI.

Upravni odbor Državne hipotekarne banke je sklenil da se imajo od 1. t. m. sprejemati samo prijave za posojila do višine 100.000 Din. Ta odredba velja za vse podružnice v državi.

ZNIZANJE OBRESTNE MERE V MARIBORU.

O sklepu ljubljanskih denarnih zavodov o znižanju obrestne mere za vezane vloge od 7 na 6½% smo že poročali. Sedaj objavlja mariborska mestna hranilnica, da znižuje obrestno mero za vezane vloge od 8 na 7½% od 1. julija 1928. Temu zgledu bodo sledili najbrže tudi drugi mariborski zavodi, ker v Mariboru ni enotne obrestne mere za vse odnotne zavode.

Pospeševanje slovenske lesne industrije.

V produkciji kakor tudi v trgovini z lesom imamo v Sloveniji do sedaj zaznamovati precej soliden napredek. Celo Anglija se je v zadnjem času pojavila kot kupec. Slovenski producenti vedno bolj prihajajo do prepričanja, da bi se dalo veliko več milijonov zaslužiti, če bi blago odgovarjalo zahtevam in željam kupca, kajti v tem slučaju ne bi bila Slovenija več tako odvisna od italijanskih kupcev. Za razmah slovenske lesne industrije pa so prvi predpogoj dobre zveze z Jadranskim morjem. Poleg tega je logično treba ustvariti primerna pristanišča za izvoz lesa. To je tem bolj potrebno, ker se bliža ratifikacija netunskih konvencij, s katerimi si bo brez dvoma opomogla Reka na škodo Sušaka. Toda da se izognemo Reki, nam lahko prav dobro služi luka Martinščica, ki je za izvoz lesa zelo prikladna in ki — kar je zelo važno — po netunskih konvencijah ne spada več v ono cono, v kateri bo imela samo Italija dobiček. Martinščica se prav lahko s kratkim odcepom zveže z Bakrom, ali pa direktno s Sušakom potom tunela, kakor ga je zamislil naš znani železniški strokovnjak g. inž. M. Klodič. Ravno tako je v interesu naše lesne industrije treba, da se čimprej dogradi železniška zveza iz Kočevja in Črnomlja preko Severina (Jadrca) na Vrbovsko (reška proga). Detajlno trasiranje te proge je ravno kar končano. Z dograditvijo te proge bo Slovenija šele neodvisna od Italije, ki igra danes samo vlogo posredovalca med nami in drugimi državami ob Sredozemskem morju. Omenjena zveza pa bo znatno zmanjšala razdaljo Slovenije do Splita, ki že sedaj igra zelo važno vlogo za slovensko lesno industrijo in trgovino. Neobhodno je potrebna tudi direktna telefonska zveza Ljubljana—Split, kajti zveza preko Zagreba ne zadostuje. Samo ob sebi se razume, da mora naša država poleg vsega tega skleniti trgovske pogodbe s posameznimi državami ob Sredozemskem morju, a pred vsem s Španijo.

Povpraševanje po posebnih vrstah lesa v Sloveniji kakor orehu, brestu, jesenu, jelši in bukovini je posebno živo. Tudi za jelovino se močno povprašuje. Grška in Španija zahtevata v Sloveniji madriere. V splošnem moramo reči, da je tendenca zelo čvrsta in da se čim dalje večje število tujih držav pojavlja na slovenskem lesnem trgu.

Gospodarski krogi in uradniške težnje.

Celokupno narodno gospodarstvo, kakor tudi vsak obrat zase, potrebuje za obstanek, miren in stvaren razvoj zakonske zaščite in v danem slučaju tudi kazenske sankcije. Za izvajanje abstraktnih pravil pa je treba tudi organov, ki skrbijo za njihovo uporabo. To je uprava v širšem pomenu besede. Kaka medsebojna zveza obstoji med narodnim gospodarstvom in upravo? Odgovor:

Trgovina, obrt in industrija se more v redu razvijati in napredovati le tam, kjer je zagotovljena absolutna varnost osebe in imetja; le tam, kjer se spori, izvirajoči iz kupčijskih poslov, hitro in točno rešujejo; le tam, kjer ume uprava pri ustanavljanju in vzdrževanju obrtnih in industrijskih naprav spraviti v sklad in-

tencije in zahteve podjetnikov z javnimi interesi in interesi delavskega zaščite; le tam, kjer se davki pravično nakladajo in obzirno iztirjujejo; le tam, kjer državna in samoupravna oblastva pospešujejo razne gospodarske panoge po jasno načrtanem in pametno izvajanjem programu.

Obstoj in razvoj narodnega gospodarstva zahteva tedaj brezhibno, hitro in točno poslujočo upravo. Ker pa sestavljajo upravo organi, individualni ljudje, je naravno, da morejo ti vršiti svojo službo vedno in povsod v smislu nanje stavljenih zahtev le, ako so 1.) moralno in kvalifikativno neoporečni in 2.), ako morejo kot ljudje — primerno živeti.

K 1.) danes imamo še, zlasti v južnih krajih, mnogo uradništva, ki v moralnem in kvalifikacijskem oziru ne odgovarja. Odtod razne zlorabe, zarada in korupcija v upravi, odtod razne upravno-strokovne pogrške in hibe. Težki stotisoči dinarjev so vsako leto izgubljeni, tako v državnem, kakor v narodnem gospodarstvu sploh.

K 2.) delavec, ki ni zadostno plačan, da more preživljati sebe in družino, je večinoma slab delavec, ali pa dela le po sili razmer. To velja še veliko bolj za duševnega delavca, za javnega nameščenca. Kako je ta danes plačan, to je naši javnosti dovolj znano in ne rabimo o tem še posebej pisati. Prejemki državnih nameščenec v Sloveniji, Dalmaciji in deloma na Hrvaškem so taki, da niso v čast državi in širši javnosti. Zato državni uradniki le vegetirajo oziroma delajo dolg na dolg. Heroizem moremo tedaj imenovati, da isti, zlasti v gorenjskih pokrajinah, še vedno opravljajo težko, odgovorno delo z veliko vnemo, točnostjo in nepristranostjo. Toda opaža se, da jim peša telesna energija in raste v njih nerazpoloženje do dela in delodajalca. Ali naj se tudi pri nas pritirajo razmere tako daleč, da bo uradnik delil pravico, da bo sploh delal le pod tem, od koga in koliko je prejel podkupnine? Posamezni slučajji take nerednosti in podkupljivosti so se že zgodili tudi v severnih krajih.

Napravitj red je dolžna država. Odstrani naj, v kolikor se to še ni izvršilo, manj vredno, strokovno nekvalificirano uradništvo in plača preostalo tako, kakor se spodobi. Gospodarski krogi pa imajo na vsem tem eminenten interes, zato tudi oni s svoje strani pozivajo vlado:

1.) Urede naj se prejemki in izvršji — po sprejetju novele k uradniškemu zakonu — nova pravičnejša razvrstitev, zlasti prečanskih uradnikov.

2.) Od državnega nameščenca ne moremo samo zahtevati vestno delo, ampak moramo mu tudi zagotoviti kot predstavniku oblasti primerno in človeka vredno existenco, moramo mu skratka prejemke tako zvišati, da bo njegov materialni obstoj zagotovljen in on v svoji službi popolnoma neodvisen.

3.) Vlada izplačaj še letos takozvane razlike za čas od 1. oktobra 1923 do 1. maja 1924, da se enkrat že odstrani ta sramota za državo-zmagovalko. Začasno kritje — razlike znašajo okrog 260 milijonov dinarjev — bi se moglo najti v Blairovem ali novem inozemskem investicijskem posojilu. Izposojeni kredit bi se mogel vrniti po vstavitvi za to potrebne postavke v proračunu leta 1929/30.

ŠVICARSKO TRZIŠČE SADJA IN ZELENIJAVE.

Iz konzularnih poročil posnemamo, da je glavna ovira za uvoz sadja in zelenjave iz naše države dolgotrajni transport. Jabolka, hruške, grozdje in češplje bi se mogle uvažati v Švico v večjih količinah samo, ako bi se uvedli za prevoz posebni vagoni za sadje, ki bi se priklapljali brzovlakom ali direktnim poštnim vlakom, kakor to že dela Nemčija in Italija. Tem potom bi mogel postati naš izvoz svežega, posebno zgodnjega sadja v Švico jako izdaten. Za sveže sadje je v Švici sezona v mesecih juniju, juliju in avgustu. — Lešniki se uvažajo v Švico v velikih količinah iz Rumunije in Ogrske. Krompir prihaja v poštev samo, ako je v državah, ki neposredno meje na Švico, slaba letina. Zelje bi se dalo težko uvažati. — Suhe češplje. Lansko leto je bil uvoz bosanskih češpelj onemogočen vsled ostre konkurence kalifornijskih češpelj, ki so se v švici prodajale veliko ceneje nego bosanske. Letos je treba napeti vse sile, da se obdrži bosanske češplje na švicarskem trgu, sicer je zanje ta trg izgubljen. — Konzerve. — Švicarski trg se zanima za konzervirane jugoslovanske proizvode, kakor za konzerve leče, graha in šparglov. Dosedaj se ti predmeti še niso uvažali v Švico, izplačalo bi se pa vsaj napraviti poizkus. — Uvozniki in komisijonarji: Allgemeine Konsumverein Beider, Basel; Frutta A. G., Basel; Gebruder Rodi; A. Mozellinii, Basel; E. Settelen & Co., Basel; Edoardo Fries, Zürich; Bourgeois S. A., Genf.

EKSPRESNE PISEMSKE POŠILJKE V RUSIJO.

Po ministrskem odloku št. 17251 z dne 1. maja 1928 so od 15. t. m. v Rusijo dovoljene tudi ekspresne pisemske pošiljke.

SODELOVANJE ZASTOPNIKOV GOSPODARSTVA PRI VAŽNEJŠIH ŽELEZNIŠKIH VPRAŠANJH.

Generalna direkcija državnih železnic je odredila, da se pri vseh oblastnih železniških direkcijah ustanove posebni odbori, sestavljeni iz zastopnikov gospodarstva, ki bodo imeli nalogo, da so direkcijam s svojim svetom na razpolago. Ti odbori bodo oddajali svoje mnenje o vseh važnejših vprašanjih, ki pridejo za dotično direkcijo v poštev, posebno glede voznega reda in tarif. Obstojali bodo iz 9 članov; od teh jih imenuje Zbornica 6, ostale tri pa združne zveze. Zasedanje teh odborov se bo moralo vršiti vsaj dvakrat na leto.

MEDNARODNA POSOJILA V NEW-YORKU IN LONDONU.

Po poslednjih statističnih podatkih je dosegla emisija novih mednarodnih posojil v prvi četrtini t. l. v New-Yorku ogromno vsoto 345 milijonov dolarjev, oziroma 70,5 milijonov funtov šterlingov, dočim je bilo v isti dobi preteklega leta izdanih za inozemska posojila 61,5 milijonov šterlingov, leta 1926 pa 38,8 milijonov. Od celokupne vsote letošnjih posojil odpade več kot polovica (38,2 milijona funtov šterlingov) na Evropo. Od evropskih držav je na prvem mestu Nemčija z 10,6 milijoni, na drugem Italija z 8,5 milijoni, na tretjem pa Norveška s 7,1 milijoni funtov šterlingov. V istem času je bilo v Londonu razpisanih inozemskih posojil za 45,9 milijonov funtov šterlingov; od teh pripada samo 9 milijonov evropskim državam.

Vkupno je bilo torej razpisanega inozemskega posojila na newyorškem in londonskem denarnem trgu v prvi četrtini t. l. za 116,3 milijone funtov šterlingov; evropske države so si izposodile 41,7 milijonov.

Zadnja pot prof. Podkrajška.

Dne 31. maja t. l. se je vršil pogreb pokojnega prof. Podkrajška. Zadnja čast so mu izkazali poleg šolske mladine Tehnične srednje šole v lepem število slanovski lovriši z ravnateljem g. Reisnerjem na čelu, številni prijatelji in znanci ter zastopstvo Zbornice za trgovino, obrl in industrijo pod vodstvom zborničnega podpredsednika g. Ogrina, načelnik Zveze obrlnik za drug g. Rebeck ter številni obrlniki iz Ljubljane. Ljubljansko obrlništvo se je s številno udeležbo v imenu vsega slovenskega obrlništva izkazalo pokojniku hvaležno za ves trud, za vse prizadevanje in za vso ljubezen, katero je izkazoval s svojim neumornim delom, daleko preko svoje službene dolžnosti obrlnemu stanu. Tekom zadnjih 20 let je spisal sledeče učne knjige za obrlno nadaljevalne šole: 1. Nemško in slovensko stakoslovje; 2. Obrlno računstvo za obrlne šole; 3. Računske naloge za obrlne šole; 4. Obrlno zakonoznanstvo; 5. Obrlno knjigovodstvo z naukom o smernicah; 6. Zemljepis za obrlne šole; 7. Slovenska čilanka za obrlne šole; 8. Obrlno in trgovsko spisje; 9. Pomočniška izkušnja za rokodelske obrle; 10. Državlanski nauk; 11. Računstvo za ženske obrle; 12. Knjigovodstvo za ženske obrle; 13. Računstvo za lesne obrle; 14. Knjigovodstvo za lesne obrle; 15. Spisje za svobodne, rokodelske in Irgovinske obrle; 16. Spisje za koncesionirane obrle in Ivrniške obrle; 17. Čilanka za obrlno učilišča; 18. Knjigovodstvo za kovinske obrle; 19. Knjigovodstvo za oblačilne obrle; 20. Računstvo za oblačilne obrle; 21. Računstvo za kovinske obrle; 22. Obrlna terminologija. Poleg tega se nahajajo sledeče knjige še v listku in pokojnik ni dočakal njihove izdaje: 1. Pomočniška precizkušnja za krojaško stroko; 2. Knjigovodstvo za gradbene in inštalacijske obrli; 3. Računstvo za gradbene in inštalacijske obrli.

Mi vsi, ki smo od blizu sledili njegovi neumorni marljivosti, ki smo videli s kakim trudom zbira od obrlnika do obrlnika, od Irgovine do Irgovine potrebne podatke, smo se čudili, kako se je poglobil v potrebe posameznih strok in občudovali njegovo nesebičnost, ko smo uvideli, da mu gre samo za dobro stvar v prilog šolam, ki vzgajajo obrlni in trgovski naraščaj. Posebne vrednosti je njegova obrlna terminologija, za katero je zbiral gradivo dolgo dobo. Zbiranje je v povojni dobi še pospešil, da čim preje ustreže številnim željam obrlništva, ki so šle za tem, da dobe čim preje namesto nemških in drugih tujih spakedrank za svoje potrebe domače izrazoslovje.

Pomen njegovih del za obrlništvo je znala tudi Zbornica za trgovino, obrl in industrijo v Ljubljani najlepše oceniti tudi s tem, da je troje zadnjih že izišlih knjig založila in da je prevzela založbo tudi za zadnji dve učni knjigi, ki sta še v tisku, in to: Računstvo za gradbene in inštalacijske obrli in Knjigovodstvo za gradbene in inštalacijske obrli.

Tekom sestav svojih knjig je prišel prof. Podkrajšek v ozek stik z gospodarskimi krogi in si je med njimi pridobil nebroj prijateljev, ki ga ohranijo v trajnem spominu kot šolnika, kakoršnih si med našimi šolniki želimo več nego jih imamo. Prof. Podkrajšek, je pogosto ložil, da se njegovo delo ne upošteva ravno tam, kjer bi se moralo najbolj upoštevati, to je na naših obrlnih šolah, kjer učiteljstvo velikokrat za njegove učne knjige niti ne ve, kakor se je na nekaterih krajih osebno prepričal. Ker najbolj prizadeli krogi pokojnikovih zaslug za časa njegovega življenja niso znali ceniti, naj se spominjo vsaj po njegovi smrti njegovih del s tem, da predpišejo na obrlnih nadaljevalnih šolah obilgatalno porabo njegovih učnih knjig. — G. prof. Podkrajška pa bomo vsi kol gospodarskega delavca, nesebičnega in vnetega prijatelja obrlnega stanu ohranili vedno v hvaležnem spominu.

Ob desetletnici osvobojenja. — Obrlno-nadaljevalna šola v Celju.

V sedanji povojni dobi je posebno potreba izpopolniti pridobitvene zmožnosti zlasti pri malem obrlniku, ki mu ogroža eksistenco vedno bolj razvijajoče se strojno delo. Konkurenca zahteva od izvršujočega obrlnika visoko energijo volje, delavnosti in pozitivnega znanja. On mora ali kloniti ali združiti vse svoje znanje s spretnostjo, da zadosi s svojimi izdelki zahtevam občinstva glede kakovosti, cene in časa.

Obrlnik mora imeti vedno pregled nad izpopolnjevanjem in izboljšanjem izdelkov, ne sme se pustiti presenetiti. Kar se tiče njegovih izdelkov, glede umetnosti, mora imeti dober ukus in se mora prilagoditi razmeram časa. Kupujoče občinstvo ne zahteva le solidnih izdelkov, ampak gleda pri vsakem predmetu tudi na všečnost in lepoto.

Današnji obrlnik mora natančno in temeljito poznati obdelovano snov, od surovine do blaga, ki ga dobi v delu. Istotako mu mora biti znana tehnika njegovega obrata, ako hoče ceneje izdelovati in da stopi lahko v konkurenčni boj. Razen tehniških vednosti in spretnosti mora sedanji obrlnik poznati tudi obrlno kalkulacijo, obrlno knjigovodstvo, nauk o menicah, državno-znanstvo, biti mora dober računar in brezhibno mora znati sestavljati poslovne sestavke. Pomanjkljivo znanje teh znanstvenih panog ima za posledico pomanjkljivo knjigovodstvo in nevarno varanje samega sebe, kateremu sledi navadno polom.

Delavnica obrlnemu naraščaju vsega naštelega ne more nuditi, zato je treba ustanoviti potrebne šole in to so obrlna učilišča, ki se dele v tri vrste — višja, delovodske in obrlne nadaljevalne šole. Njih namen je dvignili duševni nivó obrlnika ter vajenca (vajenko) vpeljali v socialne razmere, pospeševati njegovo strokovno izobrazbo in vzgojno nanj delovali. Vajenci oziroma vajenke se nahajajo v najnevarnejši življenjski dobi. Prosti šolske obveznosti in v mnogih slučajih brez primerne domače vzgoje, uživajo doslikrat preveč proslosti, zato kaj lahko zaidejo na kriva pota. V teh okolišnih je razumen, jansen in smolerni upliv šole na vajence velevažnega pomena. Obrlne nadaljevalnice so torej za časa učne dobe vajencev in vajenk potrebne in koristne ustanove za razmah obrlništva in v interesu moralne vzgoje mladine.

Interesantno je, da imamo v Celju obrlno nadaljevalno šolo že od l. 1883 dalje. Po vojni samo za šolsko leto 1918/9 ni obstojala, ali vsa nadaljna leta se je vršil redni šolski pouk in sicer jo je l. 1919/20 obiskovalo 132 vajencev, a do takrat še nobene vajenke. Za leto 1920/21 pa smo imeli 143 vajencev in že 31 vajenk, skupaj 174, l. 1921-22 207 vajencev in 18 vajenk, skupaj 225, leta 1922/23 210 vajencev in 29 vajenk, skupaj 239, leta 1923/24 269 vajencev in 11 vajenk, skupaj 280, za l. 1924/25 263 vajencev in 57 vajenk, skupaj 320, za leto 1925/26 293 vajencev in 86 vajenk, skupaj 379, l. 1926/27 407 vajencev in vajenk, za leto 1927/28 317 vajencev in 100 vajenk, skupaj 417 učenecv. Pripravljalni razred je obiskovalo letošnje šolsko leto, katero se je zaključilo 29. aprila, 100 vajencev in 27 vajenk, prvi razred 127 vajencev in 40 vajenk ter drugi razred 90 vajencev in 33 vajenk. Poučevalo je na šoli 11 učiteljev v 11 razredih skozi 7 mesece, od meseca oktobra do maja.

Za to hvalevredno prosvetno delo našega obrlno nadaljevalnega šolslva je bilo treba ogromnih stroškov. Ti stroški znašajo na leto samo za celjsko šolo 80.000 Din. Država sama pa dá za celo Slovenijo, kjer je 80 obrlnih nadaljevalnih šol, ki vse preživljajo težko gmočno krizo, samo minimalen znesek letnih 100.000 Din, ko bi ta znesek samo zadostoval za celjsko šolo, ne pa še za ostale šole po Sloveniji. Pripomniti moramo, da obiskuje teh 80 šol nad 7500 vajencev oziroma vajenk. Edino Irgovsko-obrlna zbornica daje celjski šoli na leto podpore 5000 Din, vse ostale potrebščine pa mora šola sama kriti. Iz tega se vidi, da so naši celjski obrlniki v svoji glo-

Ljubljanska borza.

Tečaj 1. junija 1928	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22-9375
Berlin 1 M	13-5875	13-6175
Brusel 1 belga	—	7-932
Budimpešta 1 pengö	9-914	9-944
Curih 100 fr.	1093-50	1098-50
Dunaj 1 šilling	7-982	8-012
London 1 funt	277-06	277-86
Newyork 1 dolar	56-71	56-91
Pariz 100 fr.	222-75	224-75
Praga 100 kron	168-10	168-90
Tret 100 lir	—	299-50

Ali si že pridobil »Trgovskemu listu« vsaj enega novega naročnika?

boki požrtvovalnosti za dober in solidni obrtniški naraščaj pripravljeni žrtvovali vse, samo da dosežejo svoje začrtane cilje v prosep slovenske obrti. Naj navedem nekaj zanimivih podalkov glede posameznih strokov. Zadnje šolsko leto je celjsko obrtno nadaljevalno šolo obiskovalo: 40 čevljarjev, 42 krojačev, 32 mizarjev, 5 kolarjev, 36 ključavničarjev, 24 mehanikov, 14 pekov, 2 dimnikarja, 3 kovači, 6 kleparjev, 3 tesarji, 5 zidarjev, 15 soboslikarjev, 2 urarja, 7 mesarjev, 18 brivcev, 8 elektromonterjev, 3 sodarji, 1 klobučar, 2 vrtnarja, 3 kamnoseki, 2 sedlarja, 2 sleklarja, 1 vodovodni inštalater, 5 kovinskih šugarjev, 1 livar, 5 avtomehaničarjev, 2 podobarja, 1 ščelar, 22 zlatarjev, 1 fotograf, 2 prekajevalca mesa, 3 tapelniki, 1 lončar, 3 medicinarji, 3 slaščičarji, 1 dežnikar ter od žensk: 12 modistinj, 2 pletilke, 39 krojačic, 1 slezničarka, 5 frizerk, 31 šivilj za perilo in obleke, skupaj torej 417 vajencev in vajenk. Ob tej priliki naj omenimo, da je celokupna želja našega obrtništva, da bi se la prepolnena šola gmojno morala podpreti z večjimi podporami ne samo od strani merodajnih oblasti, marveč tudi od raznih drugih korporacij, ki so interesirane na solidnem razvoju našega obrtništva, ki bo potem donášalo lepe uspehe našemu gospodarstvu. Obenem pa je želeli, da se za prihodnje šolsko leto odpre še III. razred za obrtne vajence, kakor ga imajo že celjski trgovski vajenci in vajenke. Berdajs Jože.

Opuščanje vinogradništva v Avstriji.

Kadar se govori o avstrijskem vinogradništvu, se nehote spomnimo na nekatere avstrijske vrste vina, kakor Gumpoldskirchner, Vöslauer, Wachauer, Donauperle, ki uživajo v inozemstvu zelo dober sloves. Od vseh avstrijskih zveznih pokrajin je Nizja Avstrijska edina pokrajina, v kateri igra produkcija vina važno gospodarsko vlogo. V področju južne železnice pri Baden-u in Vöslau-u, potem v dolini Donave med Kremsom in Melkom, v dolini reke Kamp pri Langenloisu in pod Manhartsbergom, pri Meilbergu in Ratz-u se je prebivalstvo že v rimskih časih pečalo z vinogradništvom. Od vinogradništva živi približno četrt milijona prebivalstva, kateremu gre zadnja leta zelo slabo.

Avstrijskemu vinogradništvu je že dalj časa ogrožen obstoj. Vzrok so mnogobrojni. Predvsem so to razne bolezni vinske trte, a poleg tega so že več let nazaj klimatične razmere tako neugodne, da preti popolno uničenje vinogradništva.

Vinska trta zahteva v teh krajih za uspešen razvoj zelo solnčne, gorke in po možnosti suhe letne in jesenske mesece. Avstrijski alpski kraji pa imajo že več let deževno in hladno poletje. Dež je na dnevnem redu baš v dobi, ko grozdje cvete in dozoreva, a iz vsega tega rezultira naravno kvalitativno in kvantitativno slab pridelek. Vrhu tega zahteva vinogradništvo v Avstriji posebno pozornost, ne samo kar se tiče obdelovanja vinogradov, ampak tudi kar se tiče stroškov pri obdelovanju. Ta pozornost in stroški so neprimerno večji kakor v južnih krajih Evrope.

Avstrijsko vinogradništvo pa je dobilo zadnje dve leti še enega, novega zavratnega sovražnika, a to je mraz v mesecu maju. V noči od 11. na 12. maja tega leta so prinesli znani ledeni vetrovi hud mraz. Vinogradniki so zastonj skušali, da se obranijo mraza in zastonj je bilo zažganih nekaj tisoč ton katrana v vinogradih, kajti dne 12. maja zjutraj so bili vsi vinogradi zmrznjeni. En sam mraz je povzročil stomilijonsko škodo in cel pridelek enega leta je popolnoma uničen. Prebivalstva, ki se je pečalo z vinogradništvom in ki

se je od tega preživljalo, se je polastil obup. Parlament bo prav kmalu razpravljaj o nujnih ukrepih, da se priskoči na pomoč težko prizadetemu prebivalstvu. A s tem še vedno problem ne bi bil rešen. Vinogradniki so že popolnoma utrujeni od stalne borbe z elementarnimi nezgodami. Oni želijo in težijo za tem, da se najde primeren izhod iz te težke situacije.

Gospodarski krogi smatrajo, da se je ta izhod že našel. Zadnje čase se docela resno razpravlja o vprašanju, da se vinogradništvo popolnoma opusti in da se na mesto njega uvede gojenje tobaka in rož po bolgarskem vzoru.

Na druge panoge poljedelstva se danes ne more misliti vsled položaja in premajhnih zemeljskih površin, na katerih se sedaj sadi vinska trta. Nasprotno se je na podlagi računanja dognalo, da bi racionalna gojitev rož v zvezi s sajenjem tobaka in plemenite zelenjave mogla docela nadomestiti vinogradništvo, a poleg tega bi se prebivalstvo izognilo vsakemu riziku. Gojitev rož bi pred vsem doprinesla zelo povpraševano in drago rožno olje.

Ako bi se ta načrt res izvedel, potem bi se vinogradi postopoma opuščali in bi Avstrija postala potem še večji uvoznik vina.

Agrarizem in evropsko gospodarstvo.

V dneh 15. do 20. maja se je vršil v Pragi kongres vseh evropskih kmetijskih strank, med katerimi je bila zastopana tudi Jugoslavija po svojih kmetijskih strankah in tudi Anglija po svoji delavski stranki. Nočemo tukaj povdarjati političnega pomena tega kongresa, temveč predvsem samo očrtati njegov gospodarski pomen.

Po svetovni vojni je Evropa izgubila položaj, ki ga je imela pred vojno. Izgubila je svoja tržišča predvsem v Aziji, kjer jo tolče Amerika in tudi domača tamošnja industrija. Evropa bo morala gledati, da izrabi še skoro nedotaknjen domači trg, mislimo predvsem na vzhodno Evropo. Ogromno večino vzhodne in tudi srednje Evrope pa tvori kmetijski živelj, kojega konsumna moč je danes na zelo nizki stopnji. Dvigniti te ogromne mase gospodarsko, dati jim možnost razvoja in napredka, to se pravi dvigniti njihovo konsumno moč, v tem tiči ves problem evropske gospodarske krize. Kmetijska produkcija je v svojem napredku daleč zaostala za industrijsko produkcijo. Agrarno vprašanje je eminentno evropskega značaja in takega značaja je bil tudi ta kongres; udeležile so se ga namreč skoro vse evropske države, deloma oficijelno, deloma poloficijelno. Ob tej priliki se je tudi reorganiziral že prej obstoječi mednarodni agrarni biro, kojega važnost hočemo na kratko orisati. V industrijski produkciji obstoja po vojni stremljenje, da se uredi pogodbeno produkcija, da se ko-

likor mogoče izloči konkurenca in zagotovi industriji miren razvoj in napredek. Snujejo se mednarodni trusti in karteli. Brez dvoma je tako stremljenje zdravo in potrebno, pa tudi koristno, dokler se ne zlorabi s tem pridobljene moči. Tako združevanje mnogo doprinaša k rešitvi evropskega vprašanja. Kaj pa agrarna produkcija? Kakor v tehničnem pogledu, tako je tudi v trgovskem oziru agrarna produkcija na nizkem nivoju. Kmet dela več, da se sam sebe preživi, ali za najbližjo okolico, kakor pa za svetovni trg, zato vidimo, da dela kmet brez sistema, sadi mnogovrstne sadeže, kolikor jih pač sam rabi. Tudi v kmetijsko produkcijo se mora vnesti sistem, mora se vnesti racionalizacija produkcije in delitev dela. Že pred vojno je eksistirala v agrarni produkciji delitev dela, seveda v zelo grobih obrisih. Vojna je to delitev dela zopet zbrisala in naloga tega »mednarodnega agrarnega biroja« je delitev agrarne produkcije zopet uvesti in s tem izločiti tudi v tej panogi konkurenco. Seveda ni to edina naloga tega biroja, toda tudi ne zadnja. Z ureditvijo agrarnega vprašanja in z ureditvijo produkcije sploh bi mogla postati Evropa sklenjeno ozemlje, ona bi se mogla zopet gospodarsko dvigniti in povzpeti na ono stopinjo blagostanja, na kateri je bila pred vojno. Jasno je, da bi tak gospodarski razvoj prinesel s seboj tudi politične posledice. Narodi, odnosno države bi se medsebojno približale in bi se korak za korakom približevali cilju — Panevropi. Če bi vzhodna Evropa imela jako agrarno gospodarsko strukturo, bi je Panevropa ne mogla gospodarsko zaslužiti, dokler pa vladajo tako žalostne gospodarske razmere, bi Panevropa pomenila gospodarsko zaslužjenje po zapadu.

Jugoslavija ima eminentno agrarno gospodarsko strukturo. Vsa naša industrija, vsa naša trgovina sloni in se razvija le na čvrstem gospodarskem položaju onega, ki tvori celico jugoslovanske gospodarske strukture — namreč kmeta. Če bo bogat kmet, bosta bogata trgovca in industrijec in končno tudi uradnik. Dosedaj je vodila naša država najslabšo agrarno politiko. Jugoslavija je izpodrinjena iz avstrijskega, deloma iz italijanskega in iz grškega trga, kjer prevladava rusko žito. Kmet ne more vnovčiti svoje pridelke in opušča svoja polja. Tako pada naša produkcija od leta do leta in mi smo doživeli 1. 1928, ko moramo uvažati rumunsko koruzo, da zadostimo svoji lastni potrebi. Taka politika mora roditi odpor in sicer hud odpor, zato ni čuda, da polagajo revolucionarji na ta odpor največ nade. Praška manifestacija pa je pokazala vsemu svetu, da ta agrarni pokret nima nič skupnega z revolucijo in da je kmet oni državotvorni steber, na katerem bo slonela bodoča vzhodna Evropa. Angleški delegat je na tem kongresu izjavil, da je Anglija gledala do sedaj na agrarne pokrete, kot na revolucionarne in boljševistične, toda po tem kongresu mora Anglija temeljito revidirati tako odklonilno stališče.

GLAVNA SKUPŠČINA UDRUŽENJA JUGOSLOVENSkih INŽENERJEV IN ARHITEKTOV.

Danes ob 8.12 se pripeljejo v Ljubljano udeleženci 9. redne glavne skupščine Udruženja jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov z beograjskim brzovlakom. Ob 9.50 se udeleženci svečane otvoritve ljubljanskega velesajma, ob 14.15 si ogledajo mestno klavnico, ob 16. bo sestanek članov glavne uprave, ob 17.30 slavnostno predavanje predsednika udruženja ing. Avramovića o komercializaciji železnic, ob 20. svečana predstava v Narodnem gledališču na čast udeležencem, v nedeljo ob 9. svečana seja v proslavo 10-letnice osvobojenja in ujedinjenja, ob 15. ogled mesta, od 16. do 19. delo skupščinskih odborov, ob 21. prijateljski sestanek z zakusko v prostorih Kazine. V ponedeljek ob 9. bo nadaljevanje in zaključek skupščine. Popoldne se vrše izleti v okolico Ljubljane v zvezi z ogledi poedinih industrij in tehničnih naprav. Udeleženci skupščine se razdele v 6 skupin. Poleg tega prirede tudi daljše izlete in sicer v ponedeljek na Golico, v torek v Kranj, Jesenice, Vintgar in na Bled, druga skupina v Celje, Maribor in Falo, tretja pa v Trbovlje.

Iz naših organizacij.

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in okolico. Gremij trgovcev Celje naznaja vsem gospodarskim krogom v mestu Celje in njegovi bližini in daljši okolici, da urejuje referent Zbornice v torek, dne 5. junija t. l. od 8. do 12. ure predpoldne v ravnateljki sobi Prevozne družbe d. d. v Celju, Savinjsko nabrežje št. 7. Stranke, ki žele kako pojasniti ali svet v zadevah, katere zastopa Zbornica, se uljudno vabijo, da se pri njem v določenem času zglase.

Obrt.

Avstrijski obrtniki v Ljubljani. Dne 5. junija z brzovlakom ob 17.22 popoldne prisplo avstrijski gostilničarji, kavarnarji in hotelirji, kakor tudi člani graškega Hagebunda (štajerska trgovska in obrtniška zveza) na kolektiven obisk našega letošnjega velesajma. Ker je to prvič, da nas sosedje obiščejo skupno in v velikem številu, se občinstvo vabi, da se tega sprejema na kolodvoru udeleži.

Industrija.

Trboveljska premogokopna družba. V četrtek, dne 31. maja t. l. se je vršil pod predsedstvom g. Adolfa Minha 55. redni občni zbor Trboveljske premogokopne družbe, ki je na predlog upravnega sveta sklenil za leto 1927 isto dividendo kakor v prejšnjem letu, t. j. 30 Din za kupon. Na mesto odstopivšega člana g. rudarskega nadsvetnika inž. Hansa Karlova je bil izvoljen v upravni svet g. dr. Ferdinand Gramberg, veleindustrijalec v Beogradu. Po podatkih iz poslovnega poročila je znašala letna proizvodnja 1.628.750 ton, oddaja 1.585.345 ton napram 1.391.260 tonam, oziroma 1.400.844 tonam v letu 1926. Cementarna, ki je radi razširjenja naprav pet mesecev počivala, je pričela koncem maja zopet obratovati in je v ostalih sedmih mesecih proizvedla 2119 vagonov, oddala pa 2035 vagonov napram lanskoletnim 1797, oziroma 1730 vagonom. Družba je kupila Cementarno Zidani most, ki je samo nekaj kilometrov oddaljena od Trbovelj. Tjakaj namerava družba prenesti svoje apnenice, ki delajo radi slabih pogojev v sedanjem kamenolomu v Zagorju in zbog zastarelega sistema peči nerentabilno. V letu 1927 se je proizvedlo 1253 vagonov, oddalo pa 1222 vagonov apna napram 1477 vagonom v lanskem letu. V bilanci za leto 1927 so se prvokrat izvršili odpisi investicijskih računov od valoriziranih zneskov. Pri računu »Predčasno odkrivanje na dnevnih kopih« se je moralo odpisati večjo amortizacijsko kvoto, ker je dnevni kop v Rajhenburgu skoro izčrpan in ker se je forsiralo dobavo premoga iz največjega dnevnega kopa Doberna v Trbovljah. Ostanek računa se bo sukcesivno amortiziral v razmerju dejanskega odkopa. Zaloge premoga so v jesenskih in zimskih mesecih narastle sorazmerno povečani produkciji, in sicer v glavnem one vrste, ki se največ porabljajo poleti.

Vinocet

Tovarna vinskega kisa,
d. z o. z., Ljubljana, nudi

najfinejši in najokusnejši
NAMIZNI KIS
iz pristinega vina.

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadst.

Telefon št. 2389.

Denarstvo.

Uradne kurze za plačilo taks od listin, v katerih je vrednost naznačena v zlati ali tuji valuti, je v razmerju napram vrednosti dinarja generalni inspektorat za mesec junij t. l. določil sledeče: 1 napoleon Din 218'90, 1 zlata turška lira Din 247'40, 1 angleški funt Din 277'30, 1 dolar Din 56'80, 1 kanadski dolar Din 56'50, 1 zlata nemška marka 13'59 dinarjev, 1 zlati zlot Din 6'37, 1 avstrijski šiling Din 8'—, 1 belga Din 7'93, 1 penga Din 9'93, 100 francoskih frankov Din 223'60, 100 švicarskih frankov Din 1094'60, 100 italijanskih lir 299'20 dinarjev, 100 holandskih forintov 2291'60 dinarjev, 100 rumunskih lejev Din 35'15, 100 bolgarskih levov Din 41'—, 100 danskih kron Din 1523'—, 100 švedskih kron Din 1523'70, 100 norveških kron 1521'50 dinarjev, 100 pezet Din 952'50, 100 drahem Din 74'15, 100 češkoslovaških kron Din 168'25.

Pošna hranilnica, podružnica v Ljubljani, razpošilja imelnikom čekovnih računov sledečo okrožnico: »Od 1. maja t. l. dalje lahko nakazujejo imelniki ček. računov pri pošni hranilnici v Beogradu in nje podružnicah denar v inozemstvo direktno polom pošne hranilnice in brez posebnih formalnosti in sicer v virmanu, ki se izvrši s pripisom nakazanega zneska na ček. računu pri pošni hranilnici odn. ček. zavodu v inozemstvu, ali v gotovini. Za enkrat se taka nakazila lahko izvršujejo neposredno v Avstrijo, Madjarsko (tlačas dopuslna samo virmanska nakazila), Cehoslovaško, Svico in Italijo, v ostale države v Evropi pa preko Italije in Svice. Na isti način se denar lahko nakazuje tudi v Združene države Severne Amerike in Kanado. — Za taka nakazila uporabljajo imelniki računov običajne naloge za izplačilo (obr. štev. 110S), na katerih morajo navesti ločni prejemnikov naslov v inozemstvu ali številko in naziv čekovnega računa, ki ga vodi pošna hranilnica odn. čekovni zavod v inozemstvu. Številka in naziv ček. računa morata biti točno tako označena, kakor sta navedena v seznamu lastnikov čekovnih računov ustrezne države. Nakazani znesek se lahko na nalogu označi v dinarjih ali pa v valuti države, v katero naj se izvrši virman ali izplačilo v gotovini. V

tem slučaju se mora seveda na nalogu prečrtati liskana označba »Din« in »p« in meslo te vpisati tuja valuta. Obracun v tujo valuto izvršuje pošna hranilnica po tečajih beogradske borze predhodnega dne. V virmanskem prometu s Svico in Češkoslovaško so dopuslna pismena sporočila za naslovnike (korisnike), ki se napišejo na kuponu naloge. V tem slučaju je treba na kupon nalepiti franko znamko, predpisano za dopisnice v inozemstvo. Za virmanska nakazila v vse ostale države in za vsa nakazila v gotovini taka privatna sporočila niso dopuslna. Za lake virmane zaračunava pošna hranilnica provizijo 1/100 (pro mille), minimalno 2'50 Din, za izplačila v gotovini tudi provizijo 1/100 (ten pro mille), najmanj pa Din 5'—. Razen tega se plačujejo še ostale, v naši interni službi predpisane pristojbine. Za virmanska nakazila iz inozemstva se plačuje samo manipulacijska pristojbina 50 par od nakazila ne glede na višino zneska. Višina virmanov, ki prihajajo iz inozemstva za imelnike ček. računov v naši državi, ni omejena, nakazila v inozemstvo pa so podvržena omejitvam po Pravilniku o ureditvi prometa z devizami in valutami. Tačasno smejo luzemski imelniki računov nakazovati v inozemstvo do 3000 Din mesečno (trešenje gosp. ministra financ l. br. 3829 z dne 29. febr. 1928), inozemski imelniki računov pri pošni hranilnici v Beogradu in nje podružnicah pa imelek, ki jim je prosilo razpoložljiv po naredbi g. ministra financ l. br. 28.661 z dne 26. nov. 1925 (okrožnica pošne hranilnice v Beogradu z dne 30. dec. 1925, br. 8424/1925), izpremenjeni v toliko, da se mesečno razpoložljivi imelek po l. 2. in 3. te naredbe odn. po l. 2. te okrožnice zviša od Din 6000'— na Din 8000'—.

RAZNO.

Življenje Slovencev se je v novi državi SHS začelo povsem drugače gibati. Takoj prvo leto je bilo opaziti, da je svoboda, dasi ponekod še napačno pojmovana, preobrazila narod in uslavila nebroj ugodnosti za smelejši razmah fizičnih in psihičnih sil. Povsem nove naloge so zrasle in povsem nove smernice, celo take, da smo jih Slovenci, vajeni lisočelnega mrtvila, ko-

ma j pojmovali in jim sledili. Razgibavali se je začela industrija, oživila je lrgovina, osvežena z novimi sokovi, ki jih je dajala proširanost na jug, vzcvetela je lrgovina in prej skoro nepoznana konkurenca je v obrtnikih, lrgovcih in industrijalcih zanelila novih sil in novih misli, kako zboljšati svoje produkte. S to konkurenco, ki je zdrav kriterij pri produktih, se je začelo torej povsem novo lrgovsko življenje, ki je seveda zahlevalo in zahleva žilavosti, resnosti in logike. V znamenju tega in takega življenja je spontano vzniknila tudi ideja velesojmov in Slovenci smo lahko ponosni na velepomembno institucijo, ki je bila prva v državi. Z velesojmi in na velesojmih se je marsikomu preokrenilo pesimistično gledanje na naše lrgovsko življenje, na velesojmih je marsikdo dobil novih sočnih sokov za usvarjanje svojih produktov. Spoznal se je s produkti tujih dežel, primerjal je produkte naših bratov Srbov in Hrvatov in lahko rečemo, da je velesojem ugodno vplival v etično moralnem pogledu, prav tako seveda v gospodarskem. Zato bi bilo poniževalno za nas, da bi zanemarjali naš velesojem, da celo sramolno, ker s tem bi pokazali, da moremo pokazati svetu, da smo vredni življenja in svobode, v nas samih je močnost, da z letošnjim velesojmom dokažemo znova korenitost dela in gledanja v bodočnost. Oglejte si v dneh od 2. do 11. junija pridobitve zadnjega leta in zboljšanje produkcije v enem letu. Velesojem je zrcalo nas samih, je zrcalo Slovenije in je zrcalo države. Zavedajte se tega in ne boste več premišljali, ogledati si velesojem

Znižanje davkov — toda ne pri nas, ampak v Ameriki. Predsednik Coolidge je podpisal zakon, po katerem bodo davki v Združenih državah znižani skupno za 222,495.000 dolarjev.

Davčne olajšave na Reki v svrhu njene gospodarske obnovitve. Italijanska vlada je dovolila Reki velike olajšave, ki bodo prispevale k njenemu gospodarskemu preporodu. Vsa nova industrijska podjetja, ki se bodo ustanovila tekom leta 1929 na Reki, bodo oproščena vsake carinske pristojbine na uvoz strojev. Poleg tega bo mesto oproščeno rednih in izrednih davkov na nepremičnine in premičnine za dobo 10 let. Reška hranilnica

je bila pooblaščen, da dovoli novim podjetjem vse mogoče kreditne olajšave. Teh ugodnosti bodo deležne tudi inozemske tvrdke.

Vilna proglašena za glavno mesto Litve. Litvanski »Uradni list« je objavil dekret, s katerim se doprinašajo državni ustavi radikalne spremembe. Najvažnejša izprememba je brez dvoma določitev Vilne za glavno mesto Litve, ko je vendarle znano, da je od leta 1922 mesto v rokah Poljakov. Predvideva se, da bo prišlo radi tega do ponovnega spora med Kovnom in Varšavo.

Škoda, katero je povzročil potres na Bolgarskem, ocenjuje bolgarski ministrski predsednik na 6 in pol milijonov levov. Vlada je prvi del svojega programa za odpravo oškodovancem že dovršila in jim pripravila zasilna bivališča in nadaljuje z energijo nadaljni program, ki gre za tem, da zgradi nove hiše. Najpreje stremi za tem, da se popravijo hiše, ki so ob potresu manj trpele, nato pa hoče postopoma ustvariti boljše življenske prilike v poškodovanih krajih.

Megla največji škodljivec Londona. V zadnjem času so skrbno ocenili škodo, ki jo povzroča Londonu megla. Dognali so, da znaša ta škoda nad en milijon funtov. Ta vsota se sestavlja tako-le: izgube na blagu, ki trpi radi vlage 150.000 funtov, stroški za umelno razsvetlavo 275.000 funtov, škoda na ljudskem zdravju 125.000 funtov, škoda na poslopih 75.000 in prav toliko škoda na oblekah in drugih takih izdelkih.

Jeklene valjčne zastore ter vsa ključavničarska dela izvršuje in se priporoča za cenjena naročila ključavničarstvo Avgust Marlinčič. Ljubljana, Rimska cesta 14. Glej današnji insert na zadnji strani.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic, gradbeno odelenje v Ljubljani sprejema do 8. junija t. l. ponudbe glede dobave 10.000 kg portland-cementa. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem odelenju). — Direkcija državnega rudnika v Kaknju sprejema do 6. junija t. l. ponudbe glede dobave vijakov, matic in zakovic; do 14. junija t. l. glede dobave 10.000 kg jamskih tračnic; do 18. junija t. l. gle-

Ivan Hribar:

80

Moji spomini.

Tamkaj me je torej neko popoldne seznanil z našim profesorjem Valjavcem; potem s profesorji: dr. Franom Markovičem, Kišpaticem, Lorkovičem in s Tkalčičem-Webrom, z »Obzorovim« urednikom Miškatičevim; z odvetniki: dr. Franom Kopačem, dr. Lovrom Vidričem in dr. Simo Mazuro. Po teh svojih znancih seznanil sem se kasneje s prof. Torbico, dr. Milanom Amrušem in prof. Tadijo Smičiklasom; tajnik Kuralt pa me je seznanil z nekaterimi odborniki Gospodarskega društva. Po dr. Kopaču postal sem znan s pisateljem Kosom-Cestnikovim, ki je pod psevdonomom »Spectabilis« pošiljal »Slovenskemu Narodu« dovtipne podlistke. Družabno življenje je bilo v Zagrebu od nekdaj veliko bolj razvito, kot pri nas. Saj je slovela hrvatska gostoljubnost. Vsled tega me je često vleklo tje. Posebno od takrat, odkar sem stopil v zvezo z uredništvom »Obzorja« in sem mu sempatje jel dopisovati. Prijatelj Šenoa je kmalu na to umrl. Po njegovem pogrebu pa me je Smičiklas povabil, naj se, kadar v Zagreb pridem, oglasim pri njem na kupico vina. Imel je namreč neke ob državni železnici — če se ne motim v Božjakovini — svoje vinograde, v katerih je pridelaval jako zlahno kapljico. Ko sem kasneje imel svojo lastno pisarno in stanovanje v Zagrebu, bil sem često po večerji pri njem. Vedel je pa vselej povabiti še nekoliko svojih tovarišev profesorjev. Med temi sta bila tudi dr. Kostrenčič, ki je po smrti Šenoini prevzel tajništvo »Matice Hrvatske« in se mu je le-ta imela zahvaliti za svoj velikanski razvoj, in pa prof. dr. Josip Stare, ki je stanoval v isti hiši ko jaz. Tudi slovečega zgodovinarja Frana Račkega spoznal sem bil pri Smičiklasu.

Večeri pri Tadi Smičiklasu bili so jako animovani. Ne zaradi vina, katerega nam je kučegazda nosil v slatinskih steklenicah na mizo, nego zaradi prijetnih razgovorov o politiki in literaturi. Moje javno delovanje na Slovenskem je bilo povod, da so me zagrebški narodni krogi začeli smatrati za poklicanega pionirja zblizanja Slovencev in Hrvatov. In prišlo je tako daleč, da sem se v Zagrebu čutil doma, ko v Ljubljani in da sem si tam doli pridobival čedalje več znancev in prijateljev.

Tade Smičiklas.

Saj so pa takrat po zagrebškem ozračju res valovale naše domovinske sapice. Ideja ilirizma, za katero so se številni rodoljubni Slovenci ogrevali s tako, ako ne še večjo vneto ko Hrvatje, in katera je Hrvatom dala simpatičnega žerovinskega slavca, živela je namreč še jako živahno v spominu mnogih sodobnikov. Poleg tega je »Slovenski Narod« v dobi, ko so na Hrvatskem rodoljubni tisk brezobzirno preganjali, bil narodni stranki — takozvanim Strossmayrjevem ali »Obzoršem« — najboljši zaveznik v borbi proti madjarstvu pod baronom Levinom Rauchom. V njem so namreč razkrinkavali gorostasne korupcijske afere, ki so bile v zvezi z osuševanjem Lonjskega polja. »Slovenski Narod« so zato tiste čase v Zagrebu silno radi čitali in ga po Hrvatskem razširjali. Saj so njegova odkritja, ki so bila z dokazi podprta, padala kakor s svinčenimi kroglicami obtežene nagajke po plečih koruptnih madjaronov, ki so izsesavali Hrvatsko. To je bil razlog, da so v Zagrebu radi sprejemali slovenske inteligente in da so se njihovih obiskov odkritosrčno veselili. Pri meni padala je še druga okoliščina na tehtnico. Govoril sem dobro hrvatski.

Povdariti pa moram, da je mene takoj po prvem obisku pri Avgustu Šenoi vedno vleklo v Zagreb. Že

trobarvni stebri, ki so se mi pri vožnji čez štajarsko mejo z vlaka pokazali, in na katerih so bili pritrjeni samo hrvatski napis, učinkovali so name. Potem pa še izključni samohrvatski javni in zasebni napisi Zagreba! Samo človek takega narodnega fanatizma, kakor je plal po moji duši, more moje nastojenje razumeti; popisati se ne da. Vedlo je pa do tega, da sem začel v Ljubljani priporočati česte izlete v Zagreb, da se tako slovenski in hrvatski narod čedalje bolj navežeta eden na drugega. Res se je takih izletov več izvršilo in Slovenci so se vračali z njih prožeti zavesti, da smo si krvni bratje s Hrvati in da si moramo pripravljati skupno bodočnost.

Kar je bilo res rodoljubnega se je takrat na Hrvatskem zbiralo okoli velikega djakovskega biskupa, čegar brezprimerna požrtvovalnost je narodu ustvarila najvišje prosvetne in kulturne institucije. Zato sem, kadarkoli je bilo prirejenega kaj temu genijalnemu možu na čast, skrbel, da se častilec njegovim pridružijo tudi Slovenci. Bilo mi je zlasti do tega, da za svoje slovenskohrvatsko udejstvovanje pridobim prijatelja dr. Tavčarja. To pa ni bilo ravno lahko, kajti bil je precej komoden in zato na dom navezan, vendar se mi je po dokajšnjem trudu posrečilo spravit ga na praznovanje Strossmayrjeve škofovske štiridesetletnice v Djakovo. S svojim govorom pri slavnostnem obedu napravil je prave furore, tako da mi je biskup pozneje še parkrat pošiljal pozdrave zanj.

Poleg naju bil je takrat v Djakovu tudi dr. Ivan Marolt. Njemu sem, ko smo se vračali, dejal, da me veseli, da se je dr. Tavčar za biskupa vnel. Pokazalo se je pa, da sem se motil. Kasneje nekoč — menda je to bilo leta 1895., ko smo se udeleževali zopet tudi Slovenci neke narodne slavnosti v Zagrebu, in se je dr. Tavčar pripeljal nanjo v spremstvu svoje soproge — govoril je na »strjeljani« na komersu. Da bolj užge, proglasil je v sijajnem, a vidno na efekt preračunjenem govoru, da smo Slovenci »planinski Hrvatje«. Nastalo je tako bučno odobravanje, da bi se bila — itak bolj na lahko sezidana »strjeljana« — skoro podrla. Starčevići so bili seveda navdušenja polablazni. Od takrat so ga smatrali za svojega. Ne vem ali si je takrat ali kasneje nekoč naročil sliko Anteta Starčevića. Kmalu potem sem jo videl v njegovem stanovanju, obešeno tako, kakor je videl, da sem jaz imel obešeno sliko Strossmayrjevo.

(Dalje prihodnjič.)

de dobave pil. — Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 20. junija t. l. ponudbe glede dobave 1 aparata za čiščenje cevi parnih kolov. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled. — Dne 20. junija t. l. se bo vršila pri oblastnem inspektoratu finančne kontrole v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave službenih oblek, perila in obutev. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem inspektoratu).

Prodaja. Dne 18. junija t. l. se bo vršila pri Auto-komandi II. Armijske Oblasti v Sarajevu ofertalna licitacija glede prodaje starih biciklov, avtomobilskih delov, odpadkov od gumija in železnih sodov od bencina.

Dobave. Gradbeno odeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 5. junija t. l. ponudbe glede dobave cementa, negašenega apna, zidne opeke, ploščatega železa in žičnikov; do 12. junija t. l. pa glede dobave lesa za zgradbo mostu. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem odeljenju.) — Saobračajno-komercialno odeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 11. junija t. l. ponudbe glede dobave 10 izvodov slik Nj. Vel. kralja Aleksandra, glede dobave 10.000 kilogramov deksrina, 80 kg cinkove oljane barve, 100 kg v prahu ter glede oddaje 34 komadov kurznihih tablic v prepletkanje in črkoslikanje. — Direk-

Trajno in koristno, primerno darilo so
Šivalni stroji in kolesa
znamke
»GRITZNER« in »ADLER«
v raznih opre mah. — Edino le pri
Josip Petelincu, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika ob vodi
Oglejte si razstavo brez obveznosti nakupa.
Tudi na obroke. — Večletna garancija. — Pouk v vezenju brezplačen.

cija državnega rudnika v Brezi sprejema do 8. junija t. l. ponudbe glede dobave železne pločevine, 4 vagonov portland-cementa, 150 komadov svetločrnih pločevine, 2000 kg kolnega železa; do 14. junija t. l. glede dobave 100 kg bele kovine za ležaje; do 15. junija t. l. pa glede dobave 1 računskega stroja sistema »Unitas«. — Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 12. junija t. l. ponudbe glede dobave 900 kg bencina in 1350 kg raznih olj. — Dne 12. junija t. l. se bo vršila pri Dravski stalni vojni bolnici v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave živil (moka, maslo, slive, riž, zdrob, cikorijska, olje, kava, fižol, testenine, sladkor itd.).

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

TRŽNA POROČILA.

ITALIJANSKI ŽITNI TRG.

Trst, 30. maja 1928.

Spekulacija širšega občinstva na čikaški žitni borzi je popolnoma pogorela. To je razvidno iz tečajev, ki so se približali onim od 1. aprila. Zaenkrat popolnoma primanjkuje dejstva, ki bi govorila v prilog dviganju cen. Položaj ameriških žitnih nasadov se je v tekočem mesecu znatno izboljšal in tudi v Evropi je stanje kultur ugodno. Pričakovati je sicer, da se bo letošnja žetev spriče dosedanjih vremenskih neprilik zakasnila za 2 do 3 tedne, ali to nikakor več ne vpliva na razpoloženje evropskega trga, ki je radi majhnih potreb konsumna mlačna. Kupuje se le najpotrebnejše blago. V zadnjih dneh je beležiti

nekaj kupčij v novi domači pšenici na podlagi L 120—123 franko furlanske ali beneške postaje. V koruzi vlada povpraševanje po učinkovitem in potujočem blagu. Foxani in rumena argentinska koruza nofira L 106—107 franko vagon Trst. Terminalske cene so pri nas čvrste. Moka in oves sta a ceni neizpremenjena. Riž navadne vrste se giblje na bazi L 180 do 182 franko rižarna. Po otrobih ni nikakega povpraševanja.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (30. maja). Na ameriških borzah je nastopilo ostro nazadovanje cen, predvsem zaradi ugodnejšega stanja posevkov na kontinentu. Zboljšanje vremena v Evropi je občutno zmanjšalo povpraševanje s strani Evrope. Tudi razvoj posevkov v Zedinjenih državah obeta v zadnjem času ugodnejšo letino kakor pa se je prvotno pričakovalo. Na dunajski borzi je bila tendenca mlačna. Promet je nazadoval na minimum. Ponudniki so znižali cene tako pšenici in rži, ki tudi uradno nižje notirajo. Jugoslovenska pšenica Tisa (77 kg) se nudi za avgust po 1-85 Kč ex šlep Dunaj. Tudi cene turščici in ovsu so nazadovale. Uradno notirajo vključno blagovno prometni davek brez carine: Pšenica: domača 42-25 do 43-25; madžarska Tisa (81/82 kilogramov) 47-25 do 47-75; rž: marchfeldska 41 do 41-5; turščica: 41 do 41-5; oves: domači 37-5 do 38. Moka: »0« v trgovini na debelo: domača 68 do 71, madžarska 68 do 69-5.

Konfeti, serpentine, lampijone, trgovske knjige, šolske zvezke, albume, beležnice i. t. d.

izdeluje v največji izberi
knjigovezna industrija

**V. WEIXL
MARIBOR**

Lastna črtalnica
za vse vrste trgovskih knjig.
Knjigarna in veletrgovina papirja.

* SALDA - KONTE *

ŠTRACE - JOURNALE

ŠOLSKE ZVEZKE, MAPE

ODJEMALNE KNJIŽICE

RISALNE BLOKE ITD.

nudi po izredno nizkih cenah

KNJIGOVEZNICA

K. T. D.

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE.

KASTELIC IN DRUG

TRGOVINA S PAPIRJEM
na veliko
LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA CESTA ŠTEV. 6

GENERALNO ZASTOPSTVO
Združenih papirnic Vevče, Goričane
in Medvode d. d. v Ljubljani in Sladkogske tovarne papirja in lepenke d. z. o. z. v Ljubljani.

Najboljša so še vedno **PUCH-KOLESA**

Solidne cene! Plačljivo tudi na obroke!

IGN. VOK, Ljubljana-Novo mesto

LIKERJE

Medicinalni Cognac, Jajčni-Cognac, Rum, Jamalka-Rum, Pečinkovec, Silvovko, Tropinovec, Sadjevec, Brinjevec, Vermut-vino, Malinovec in neostajeni Malinov sok (Succus), Rumosol in Špirit, v najboljši kakovosti in po najnižji ceni priporoča

„ALKO“

družba z o. z. LJUBLJANA, Kolizej.

Veletrgovina

kolonijalne in
špicerijske robe

van Jelačin

Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna in solidna
postrežba!

Zahtevajte cenik!

Tovarna perila

„Triglav“

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 8
nasproti hotela Štrukelj

PRIPOROČA

veliko izbera moškega perila po konkurenčnih cenah
izdeluje se tudi po naročilu

Vnovčevalnica

FR. KLEMENC - LJUBLJANA

• Tvornica mernih izdelkov in konzerv •
Samo na debelo! Zahtevajte cenik!
Telefon št. 2164. Brzojavi: Vnovčevalnica.

industriji, naročajte „Trgovski list“!

Trgovci, oglašajte v „Trgovskem listu“!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ustanovljena leta 1889.

Telefon št. 2016.

(GRADSKA ŠTEDIONICA)

Poštni ček 10.533.

Ustanovljena leta 1889.

LJUBLJANA, PREŠERNOVA ULICA

Stanje vložnega denarja
nad 300 milijonov dinarjev.

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. — Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Stanje vložnega denarja
nad 1.200 milijonov kron.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana s vsom premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

VELETRGOVINA
A. ŠARABON
 v Ljubljani
 priporoča
špeterijsko blago
 raznovrstno žganje,
 moko in deželne pri-
 delke. - Raznovrstno
RUDNINSKO VODO
 Lastna pražarna za
 kavo in mlin za dišave
 z električnim obratom.
 Ceniki
 na razpolago!

V boju za obstanek

ZA VAŠE ZDRAVJE!

je potrebno, da pre-
 skočite Vašega konku-
 renta. — Medo-kava
 je blago — priznana
 najboljša kakovosti —
 kdor jo poskusi — je
 noče več pogrešati.
 Medo-kava je za vsa-
 kega trgovca hiter —
 dober — in trajen za-
 sluzek.

Zahtevajte ponudbe.

Tvornica-MEDO-Velepražarna
 Maribor.

Ustanovljeno l. 1879.

KLJUČAVNICARSTVO

Telefon št. 2553.

AVGUST MARTINČIČ

LJUBLJANA -- RIMSKA CESTA ŠTEV. 14 -- LJUBLJANA

prvo in edino podjetje za napravo jeklenih
 valjčnih zastorov v Sloveniji

priporoča napravo novih valjčnih zastorov in popravo islih po konkurenčnih
 cenah ter ima vse pripadajoče blago stalno na skladišču.

Izdeluje in se priporoča za naročilo

solčnih plah, okrižij vsake vrste, od priproste do najbogatejše izpeljave,
 škarjasa omrežja, železja za štedilnike, ventilacije raznih vrst, razna okovja,
 železna vrata in okna, okrogla železna stopnišča, predpečnike iz železa
 in bakra.

Stalna zaloga štedilnikov Avtogeno varenje
 v priznani vestni in solidni izvršitvi. in rezanje.

KUVERTA

družba z o. z.
 Tvornica kuvert in
 konfekcija papirja
 LJUBLJANA
 Karlovska c. 2
 Vožarski pot 1

TISKARNA, MERUR

TRG.-IND. D. D.
 Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23.
 Telefon 2552.

Se priporoča za vsakovrstna
 v tiskarsko stroko spadajoča
 dela. — Lastna knjigovoznica.

KNJIGOVEZNICA

Industrija šolskih zvezkov in trgovskih knjig

A. JANEŽIČ - LJUBLJANA

FLORIJANSKA ULICA 14 Telefon 3220

priporoča in vam nudi ujugodneje vse vrste trgovskih
 knjig kot: ameriške jurnale, glavne knjige, bla-
 gajniške knjige, vsakovrstne štruce, bloke, mape kakor
 tudi vse vrste šolskih zvezkov.

Na veliko! Na malo!

Braojavi: Krispercoloniale Ljubljana. - Telefon št. 2265.

ANT. KRISPER COLONIALE

Ljubljana.

Lastnika: ALOJZIJ LILLEG in JOS. VERLIČ.

Veletrgovina kolonijalne robe.

Velepražarna kave.

Mlini za dišave.

Zaloga špirta, raznega žganja in konjaka.

Mineralne vode.

Ceniki na razpolago. — Točna postrežba.

PAPIROGRAFIJA

DRUŽBA Z O. Z.

LJUBLJANA, Gosposvetska 10

TELEFON INT. 2747

En gros prodaja papirja!

Stalna zaloga papirja vseh vrst!

Konkurenčne tvorniške cene!

MOTVOZ GROSUPLJE:

domač slovenski izdelek Tovarna motvoza in vrvarna d. d.
 Svoji k svojim! GROSUPLJE pri LJUBLJANI

KRANJSKA INDUSTRIJSKA DRUŽBA JESENICE-FUŽINE

Izdeluje:

Polfabrikate, železo v šibkah, betonsko
 železo, kotno železo, tračnice do 22 kg
 na tekoči meter, vroče valjano in hladno
 valjano tračno železo, črno pločevino,
 železno žico, valjano in izvlečeno, svetlo
 in žarjeno, pocinkano in pobakreno,
 vzmeti za pohištvo iz pobakrene jeklene
 žice, žičnike vseh vrst, izdelke iz sive
 in jeklene litine, zvonove iz litega jekla,
 elektrode za električne peči.